

YAVUZ SULTAN SELİM 'İN TRABZON'DA MEDFUN BİLİNMEYEN KIZI KAMER SULTAN VE OĞLU ŞEHZADE SALİH¹

Zafer ŞEN²

Yavuz Sultan Selim 1481 yılında 11 yaşında **Trabzon Sancakbeyliği** görevine başlamış, 1510 yılına değin 29 yıl burada şehzade olarak **valilik** görevi yapmıştır. Bu uzun valiliğine kıyasla Osmanlı tahtında padişahlık süresi 8 yıl gibi kısa sürmüştür 49 yaşında vefat etmiştir.

Yavuz Sultan Selim'in bilinen eşleri **Ayşe Hatun** (Tatar Hanı Mengli Giray'ın kızı) ve **Ayşe Hafsa Hatun**'dur. I. Selim' in Ayşe Hatundan **Beyhan** ve **Şah Sultan**(Devletşahi Sultan) adında kızları olduğu, diğer eşi Ayşe Hafsa Sultan'dan ise **Şehzade Süleyman (Kanuni)**, **Hatice**, **Fatma** ve **Hafsa** Sultan olmak üzere dört evladı olduğu bilinmektedir. Erkek Şehzadeleri ise Süleyman'ın dışında Orhan, Musa, Korkut' tur. Bu son üçü küçük yaşta vefat etmişlerdir.

Tarihçi Yılmaz Öztuna I. Selim' in yedi kızı olduğu bilgisini verirken ,M. Çağatay Uluçay Hoca ise altı kızının olduğunu savunur. Görülen odur ki kaynaklarda bu hususta bir ittifak yoktur. Yaptığımız araştırmalarda Yavuz'un bilinmeyen çocuklarının varlığını doğrulamaktadır. Trabzon valiliği sırasında Şehzade Selim'in **Kamer Sultan** ve **Şehzade Salih** adında çocukları olduğu ve küçük yaşta vefat ettikleri kabirlerinin günümüz Trabzon ili Ayasofya Mahallesinde bulunan Küçük Ayasofya diye anılan Ayasofya Müzesi bahçesinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Yavuz Sultan Selim'in Trabzon'da Medfun Bilinmeyen Kızı KAMER SULTAN (vefatı 1503) :

Müzenin bahçe duvarı önünde yer alan küçük **mezar sandukasının** her iki yanı tek satır **nesih** (özellikle Osmanlılar tarafından yazmalarda kullanılan yumuşak köşeleri yuvarlaklaşmış işlek bir yazı türü)yazı ve yazının altında bitki motifinden oluşmaktadır.

Sandukanın solunda;

“Mülk-i dünya ra bekâi nist entüm gafilün, Cehd mi-kün ta ne-mani der saf-ı la ya'lemun” yazmaktadır.(Açıklaması : Dünya mülkü sonsuz değildir, Halbuki siz bundan gafilsiniz. Ahiret için çalışıp gayret et ki bilmeyenlerin safında kalmayasın.)

Sandukanın sağında ise;

¹ 07.04.2013 tarihinde www.zafersen.com adlı Tarih Araştırmaları Sitesinde yayınlanmıştır.

² Araştırmacı, Tarihçi, Yazar

“*Serveran-ı padişahan halk-ı dünya vü ecel,Der bütün hatemi sâzed câ-yı her yek meyyitün.*”(Açıklaması: Dünyada ister büyük padişahlardan,isterse halktan herhangi bir kimse olsun herkesin nesillerine öleceklerine dair mühür vurulmuştur.)

Bu sandukanın günümüze ulaşmayan kırılan bölümünde rahmetli tarihçi **Mahmut Goloğlu**’nun 1934 de yaptığı tespitte ise okuduğu yazı aynen şöyledir ;

“*Be vakt-i rihlet-i Sultan Kamer Şah
Ki ah ez-alem feryad ber-âmed
Der-i rahmet ez-ravza-i Sübhan
Bedân târih-i merkadeş dâd nûr*”

(Açıklaması: Sultan Kamer Şah öldüğünde alemde feryadlar yükseldi.Noksan sıfatlardan arı duru olan Allah’ın cennet bahçesinden rahmet kapısı onun mezarının ölüm tarihine nur verdi.)

1503 yılında vefat etmiş olan **Sultan Kamer Şah** Yavuz’ un kızı olması kuvvetle muhtemeldir. Sandukadaki ifadeler , Sultan kelimesi Yavuz’un Valilik yaptığı tarihe denk gelmesi ölümüne halkın çok üzülmeye bunu doğrulamaktadır.

Yavuz Sultan Selim’in Trabzon’da Medfun Bilinmeyen oğlu ŞEHZADE SALİH (vefatı 1499)

Şehzade Salih’e ait olan **Trabzon Ayasofya Müzesi** bahçesi duvarı önünde yer alan küçük mezar sandukasının her iki yanında çift satır halinde **sülüsle** (Arapçada üçte bir anlamına gelir yazı türüdür, bu yazıya sülüs denmesinin sebebi üçte birlik oranın gözönünde bulundurulması yazılmasındandır.) yazılmış metin bulunur. Metin çok girift bir sülüsle yazıldığından ve tahribata uğradığından tam olarak çözülememiştir. Mahmut Goloğlu’na göre metin şöyledir :

“Setir-i Salih hem Şehzade Cemal-i harmenini verdi bâde
Ele girmez mesken-i sıhhat ber’et...mabiden
Kemâl-i lutfile Hândi Hâtun Ecelden kurtulaydı olsa satun
Ko bir... bu cihanda ...cihanın eden “

Görüldüğü gibi 1. satırda Şehzade Salih’in adı geçmektedir. Diğer satırda ise Handi Hatun’dan söz edilmektedir. Handi Hatun’un Şehzade Salih’in annesi olması muhtemeldir.

Yavuz Sultan Selim’in Trabzon valiliği sırasında doğan ve küçük yaşta vefat eden bilinmeyen bu Şehzade Salih ve Kamer Sultan’ın dışında ,dünyaya hükmedip Osmanlıya zirveyi yaşatacak olan Kanuni Sultan Süleyman’da Trabzon da doğmuştur.

BİBLİYOGRAFYA :

- Padişahların Kadınları ve Kızları,M.Çağatay Uluçay, TTK, 2001
- Trabzon'da Türk-İslam Eserleri ve Kitabeler,Murat Yüksel,Trabzon Bel.Yay.2000
- Trabzon Tarihi Fetihten Kurtuluşa Kadar ,Mahmut Goloğlu, Serander yay.,2000
- Yavuz Sultan Selim, Yılmaz Öztuna, Babıali Kültür yay.,2011
- Trabzon'da Osmanlı Kitabeleri, Halil Edhem, Trabzon Bel yay.,2001
- Trabzon'da Osmanlı Eserleri, Zafer Şen, Tarih Araştırmaları ,www.zafersen.com,2001
- Yavuz Sultan Selim, Prof.Dr.Feridun M.Emecen, Yitik Hazine yay.2010
- Trabzon Maddesi,İslam Ansiklopedisi,M.C.Şehabettin Tekindağ,MEB,1979